

Ezek a térképek a holdkorong középpontján kívülre eső területeket torzítva ábrázolják, így ez a perspektíva megtévesztő. Ezért azt javaslom, hogy a holdmegfigyelők használjanak holdgömböt vagy a holdfelszín torzítatlan, "valódi" térképét. Ez segíteni fog a Hold-alakzatok tényleges alakjának az észlelésében.

GEORGE LOVI
(Sky and Tel. 1987. július — ford. Katona János)

A Canis Minor kettőscillagai

A csillagkép leghíresebb kettőse az alfa CMI (Procyon). Bár reménytelenül kívül esik az amatőrtávcsövek teljesítőképességén, olyan rendszer, melyről érdemes beszélni. A 19. század közepén szabálytalanságokat fedeztek fel sajátmozgásában, ami egy láthatatlan társra utalt. Első ízben J. M. Schaeberle figyelte meg a Lick Obszervatórium 91 cm-es refraktorával. A Procyon-B figyelemreméltó objektum, keringési periódusa 40,65 év, átlagos szögtávolsága $4''5$. Bár csak kétszer nagyobb a Földnél, tömege $2/3$ naptömeg. A Sirius kísérőjéhez hasonlóan ez is fehér törpe. A Procyon-B jelenleg $5''$ -re van a 0^m_3 -s főcsillagtól PA 320 felé.

A Canis Minor számos olyan kettőst tartalmaz, melyek közepes műszerekkel elérhetők. Az OST 170 az epsilon CMI-től 2 fokkal Ny-ra helyezkedik el. Amikor ezt a 7^m_5 -s párt először mérték meg 1844-ben $1''0$ volt szögtávolsága, pozíciószege pedig 133° . Egy évszázad alatt ez PA 100-ra változott. Maurice Duruy 1967-ben végzett mérése: $S = 1''24$, $PA = 91^\circ$.

Az ST 1103 az éta és a delta-2 CMI között van félúton. Még várok arra az éjszakára, amikor fel tudom bontani ezt a $4''4$ -es párt ($7^m/8^m_5$) 7,6 cm-es refraktorommal. A múlt tavasszal látni véltem egy gyanús felvilanást PA 250-nél. Talán ez lehetett a társ, mivel a katalógusban közölt adat 243° .

A zéta CMI-től kb. 1,5 fokkal É-ra van a ST 1149 ($7^m/9^m$, $21''7$, 41°) és az OST 182 ($7^m/7^m_5$, $1''0$, 21°). Bár a két pár együtt látszik 1 fokos látómezőben, kis nagyítás nem elég az OST 182 felbontására. 7,6 cm-es távcső 60x-ossal felbontja az ST 1149-et, de kétszer ekkora átmérő és nagyítás kell az OST 182-höz.

A CMI K-i szélén van a ST 1181. Ez a $4''5$ -es $7^m/9^m$ -s kettős ugyanolyan távcsövet igényel, mint a ST 1103.

GLENN F. CHAPLE
(Deep Sky Monthly Vol. 5, No. 3 — ford. Kocsis Antal)

VÁSÁROLNÉK nagyméretű binokulárokat: 11x80-ast, 20x80-ast vagy 25x100-as Somet Binart. Minden levélre és árajánlatra válaszolok, akár külföldi partner is szóba jöhet.

Keszthelyi Sándor
7624 Pécs, Alkotmány u. 3.